

ORĘDOWNIK

powiatu gostyńskiego.

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to na wtorek, czwartek i sobotę.
Przedpłata bez odnoszenia do domu wynosi miesięcznie 70 fen.,
kwartalnie 210 mk.

Ogłoszenie za jednołamowy wiersz wynosi 75 fen.

Telefon nr. 57 Adres telegr.: **Orędownik Gostyn.**

Odpowiedzialny:

Za dział urzędowy urząd ziemiański w Gostyniu
Za dział nieurzędowy Aleksy Kaczmarek w Gostyniu.
Drukarnia i nakładem drukarni A. Kaczmarek w Gostyniu.

Nr. 129.

Sobota, dnia 20. września 1919.

Rok I.

Rozkaz!

Stosownie do rozporządzenia Komendy Obwodowej w Krotoszynie z dnia 8. 9. 19 r. winny się wszyscy niemcy, żydzi i należący do innych narodowości — roczniki 1874—1901 bezzwłocznie, a najpóźniej do 25. b. m. zgłosić u kompetentnych burmistrzów wzgl. komisarzy obwodowych. Oprócz tego winni się bezzwłocznie zgłosić u kompetentnych burmistrzów i komisarzy obwodowych wszyscy polacy, należący również do roczników 1874—1901, którzy nie są jeszcze zapisani w księdze poborowej.

Niezastosowanie się do powyższego rozkazu podlega podług ustaw wojskowych surowej karze.

Panom burmistrzom, przełożonym gmin i dworów polecam powyższy rozkaz bezzwłocznie opublikować.

Gostyn, dnia 17. września 1919.

Starosta.

w z. Męczarski, sekretarz powiatowy.

Powyższy rozkaz dać do wiadomości.

Osieczna, dnia 19. września 1919.

Starosta powiatu Leszczyńskiego. Sobeski.

Wybór ks. proboszcza Zaremby w Jeżewie na zastępcę przewodniczącego dozoru szkolnego w Jeżewie zatwierdzam na okres 6-ciu lat.

Gostyn, dnia 15. września 1919.

Starosta. Dabiński.

Stare niemieckie pieczątki proszę w przeciągu 8 dni w biurze oddać.

Komisarz obwodowy na Gostyn Wschód.

Obwieszczenie.

Procedorowcy, którzy potrzebują miesięcznie co najmniej 10 ton węgla lub koksu i którzy dotychczas zobowiązani byli do miesięcznych zgłoszeń, winni zgłoszenia na miesiąc listopad nadesłać najpóźniej do 20. września do przynależnego Starosty, w Poznaniu do Miejskiego Urzędu Węglowego, na przepisany formularz lub w jego formie. Wystarczy zgłoszenie w jednym formularzu.

Formularzy do zgłoszeń nabyć można na prowincji u pp. Starostów, w Poznaniu w drukarni A. Tomiak, ul. Strzelecka 14. (telef. 1620) po cenie 15 fen. za egzemplarz.

Uprasza się o najdokładniejsze wypełnienie formularzy oraz o nadesłanie takowych na czas, ponieważ w przeciwnym razie zgłoszeń na węgiel się nie uwzględni.

Poznań, dnia 13. września 1919.

Główny Urząd Żywnościowy.

Wydział administracyjny Dr. Drzażdżyński.

Rozporządzenie

w sprawie ruchu osobowego i towarowego z Niemcami.

§ 1. Rozporządzenie z dnia 12-go lutego 1919 w sprawie przepustek zmienia się o tyle, że do wyjazdu do Niemiec wystarczy przepustka lub paszport,

wystawione przez Urząd Bezpieczeństwa w Poznaniu. Przepustka lub paszport mogą być wystawione na czas dłuższy niż 4 tygodnie. Wniosek o udzielenie przepustki lub paszportu do Niemiec należy stawiać do Urzędu Bezpieczeństwa za pośrednictwem starostw lub państwowej władzy policyjnej.

§ 2. Rewizji osób wyjeżdżających do Niemiec oraz bagażu ich i papierów dokonują do stacji pogranicznej urzędnicy Żandarmerji Krajowej.

§ 3. Rewizji osób, przyjeżdżających z Niemiec do Polski oraz bagażu ich i papierów dokonują urzędnicy celni.

§ 4. Wysłka towarów z Polski do Niemiec jest dozwoloną tylko za zezwoleniem władz polskich. Wnioski o udzielenie zezwolenia powinny zawierać ilość i wartość przesyłki oraz adres odbiorcy.

Zezwolenia udziela:

- przy wwozie artykułów żywnościowych: Główny Urząd Żywnościowy w Poznaniu,
- przy wywozie innych towarów: Urząd dla Handlu Zagranicznego w Poznaniu, Wały Karmelickie,
- przy wywozie mebli i sprzętów domowych: Żandarmerja Krajowa (przy starostwach) lub państwowe władze policyjne. Listy przewozowe winny być zaopatrzone w pieczęć właściwego urzędu.

§ 5. Dowóz towarów dozoru urzędnicy celni, wywóz towarów urzędnicy Żandarmerji Krajowej, którzy mogą przyciągnąć do pomocy kontrolerów Głównego Urzędu Żywnościowego.

§ 6. Bez osobnego pozwolenia władz jest dozwolonym wywóz odzieży i żywności, potrzebnej do wykonania podróży. Ilość żywności ogranicza się na osobę do 1 kg, w czem najwyżej 250 gr tłuszczu. Każdy podróżujący może wywieść ze sobą bez osobnego pozwolenia najwyżej 500 marek gotowizny.

§ 7. Przewóz mebli i sprzętów domowych nie podlega rewizji granicznej. Rewizji transportów tych dokonuje się na miejscu wysyłki przy ładowaniu do wagonów lub w pomieszkaniu wysyłającego przez urzędników Żandarmerji Krajowej lub państwowej władzy policyjnej ze współudziałem kontrolerów Głównego Urzędu Żywnościowego. Wysyłający winni podać odnośnej władzy uprzednio dzień i godzinę ładowania mebli.

§ 8. Przepisy powyższe nie uszczuplają w niczem praw władz wojskowych, wynikających z wprowadzenia stanu wyjątkowego.

§ 9. Kto wywozi z kraju jakiegokolwiek przedmioty wymienione w § 4 bez zezwolenia władz, podlega karze więziennej do 5 lat i grzywnie do 500 000 mk albo jednej z tych kar.

Przy wywozie przedmiotów codziennej potrzeby najniższa kara nie może wynosić mniej niż 1000 marek.

Kto był raz karany za przestępstwo tego rodzaju podlega przy powtórnej karze więziennej nie niżej miesiąca.

Przedmioty które wywieziono lub usiłowano wywieźć podlegają konfiskacie bez względu na to, czy były własnością sprawcy lub nie.

Poznań, dnia 6. września 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej
Adam Poszwiński. W. Seyda. Dr. Łaszewski.
Szef Wydziału I.
Ratajski.

Rozporządzenie.

Rozporządzenie (nr. 115.) z dnia 9. sierpnia 1919 r. uzupełniamy:

Do ustępu „c” § 4. dopaje się:

„Ostateczną instancją do udzielenia pozwolenia na wywóz mebli i sprzętów domowych na podstawie wniosków uwzględnionych przez Żandarmerję Krajową (przy Starostwach) lub państwową władzę policyjną jest Główny Urząd Likwidacyjny w Poznaniu”.

Poznań, dnia 2. września 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej
Adam poszwiński. W. Seyda.
Szef Wydziału I. Ratajski.

Verordnung.

Die Verordnung (Nr. 115) vom 9. August 1919 wird dahin ergänzt:

Bei Absatz „c” § 4 ist folgender Zusatz zu machen.

„Ueber die Erteilung einer Ausfuhrerlaubnis für Möbel und Hausrat auf Grund der von der Zandarmertja Krajowa (bei den Starosteien) oder von der staatlichen Polizeibehörde berücksichtigten Gesuche entscheidet in letzter Instanz der Główny Urząd Likwidacyjny in Poznań.

Poznań, den 2. September 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej
Adam Poszwiński. W. Seyda.
Szef Wydziału I. Ratajski.

Verordnung

betreffend den Personen- und Güterverkehr mit Deutschland.

§ 1. Die Verordnung vom 12. Februar 1919 betreffend Reiseausweise wird dahin abgeändert, daß zur Ausreise nach Deutschland ein vom Urząd Bezpieczeństwa in Poznań ausgestellter Reiseausweis oder Reisepaß genügt. Der Reiseausweis bezw. Reisepaß können auf die Dauer von über 4 Wochen ausgestellt werden. Der Antrag auf Erteilung eines Reiseausweises bezw. eines Reisepasses nach Deutschland ist an den Urząd Bezpieczeństwa durch Vermittlung des Starosta oder der staatlichen Polizeibehörde zu richten.

§ 2. Die Revision der nach Deutschland ausreisenden Personen sowie deren Gepäcks und Papiere erfolgt auf der Grenzstation durch Organe der Landgendarmerte.

§ 3. Die Revision der aus Deutschland nach Polen einreisenden Personen sowie deren Gepäcks und Papiere erfolgt durch Zollbeamte.

§ 4. Die Versendung von Waren aus Polen nach Deutschland ist nur mit Erlaubnis der polnischen Behörden gestattet. Die Anträge auf Erteilung der Erlaubnis haben Angaben über die Menge und den Wert der Sendung sowie die Adresse des Empfängers zu enthalten.

Die Erlaubnis erteilt:

- für die Ausfuhr von Lebensmitteln der Główny Urząd Zymnościowy,
- für die Ausfuhr anderer Waren: der Urząd dla Handlu Zagranicznego in Poznań, Walę Karmelickie,
- für die Ausfuhr von Möbeln und Hausrat: der Landgendarmerte (bei den Starosteien) oder die staatlichen Polizeibehörden. Die Frachtbriefe müssen mit dem Dienststempel der zuständigen Behörde versehen sein.

§ 5. Die Kontrolle der Wareneinfuhr erfolgt durch Zollbeamte, die Kontrolle der Warenausfuhr durch

Organe der Landgendarmerte, die zur Hilfeleistung Kontrollorgane des Główny Urząd Zymnościowy heranziehen können.

§ 6. Ohne besondere Erlaubnis seitens der Behörde ist die Ausfuhr von Bekleidungsstücken und Lebensmitteln gestattet, die zur Ausführung der Reise erforderlich sind. Die Lebensmittelmengen werden für 1 Person auf höchstens 1 kg beschränkt, darunter höchstens 250 gr Fett. Jeder Reisende darf ohne besondere Erlaubnis höchstens 500 Mark Bargeld bei sich führen.

§ 7. Die Durchfuhr von Möbeln und Haushalt unterliegt keiner Grenzkontrolle. Die Revision solcher Transporte erfolgt am Abendungsorste beim Beladen der Wagons oder in der Wohnung des Absenders durch Organe der Landgendarmerte oder der staatlichen Polizeibehörde unter Mitwirkung von Kontrolleuren des Główny Urząd Zymnościowy. Die Absender haben der zuständigen Behörde vorher Tag und Stunde der Verladung der Möbel anzugeben.

§ 8. Durch vorstehende Bestimmungen werden in keiner Weise die Rechte der Militärbehörde, die ihr auf Grund der Verhängung des Ausnahmezustandes zustehen, beschränkt.

§ 9. Wer ohne Erlaubnis der Behörde irgendwelche der im § 4 aufgeführten Gegenstände ausführt, unterliegt einer Gefängnisstrafe bis zu 5 Jahren und einer Geldstrafe bis zu 500000 Mark oder einer dieser Strafen.

Bei Ausfuhr von Gegenständen des täglichen Bedarfs darf die Mindeststrafe nicht weniger als 1000 Mk. betragen.

Wer bereits einmal wegen eines solchen Vergehens bestraft war, unterliegt bei erneuter Aburteilung einer Gefängnisstrafe nicht unter 1 Monat.

Die Gegenstände, die ausgeführt wurden oder die man auszuführen versuchte, unterliegen der Beschlagnahme ohne Rücksicht darauf, ob sie Eigentum des Täters waren oder nicht.

Poznań, den 9. August 1919.

Komisariat Naczelnej Rady Ludowej
Adam Poszwiński. W. Seyda. Dr. Łaszewski.
Szef Wydziału I. Ratajski.

Befehl!

Auf Anordnung der Komenda Obwodowa in Krotoszym vom 8. 9. 1919 haben sich alle, im hiesigen Kreise wohnhaften Deutschen, Juden und Angehörige aller anderen Nationen der Jahrgänge 1874—1901 sofort spätestens bis zum 25. d. Mts. bei den zuständigen Bürgermeistern und Distrikts-Kommissaren zur Stammrolle anzumelden. Nichtbefolgung dieser Anordnung wird nach den Militärgeetzen streng bestraft.

Die Herren Bürgermeister, Guts- und Gemeindevorsteher ersuche ich, dies sofort ortsüblich bekannt zu machen.

Gostynin den 17. September 1919.

Der Landrat. J. B. Męzariski, Kreissekretär.

Odezwa.

Pracujący ludu — obywatelu wolnej Polski!

Z otwartą przyłbicą stajemy dziś do walki z pa-skarstwem i wyzyskiem, z drożyzną i wieczną pod-wyżką cen, która nas zaprowadziłaby mogła do sto-sunków rosyjskich, do bolszewizmu!

My, pracujący lud, czujemy się fundamentem od-rodzonej Ojczyzny — my, pracujący lud czujemy w sobie zdrowie i siłę — dlatego musimy zawrócić ze zawrotnej drogi, musimy położyć kres nieznośnym sto-sunkom: my, lud pracujący, uwolniliśmy za pomocą Bożą Ojczyznę z kajdan niewoli w bohaterских wal-kach, my, lud pracujący, dziś chcemy być lekarzem schorzałej Ojczyzny. A lekarzem będziemy nie przez dążenie samolubne do marnej mamony — nie przez

Kartofle, rzepak, gorczyce, mak, słomę i siano

kupuję w każdej ilości i płacę najwyższe ceny za gotówkę. Udzielam także zaliczkę w każdej wysokości na towar zakupiony.

Na rzepak z zapachem i w gatunku mniej wyborowym mam znakomity zbył.

— DOM ROLNICZO HANDLOWY —

Jan S. Górecki

TELEFON Nr. 37.

w Gostyniu.

Telegr. adres: Janesgo.

podwyższenie cen za pracę ale przez odmówienie sobie należnych nam na dzisiejsze stosunki zarobków, przez ofiarę. My dla dobra Ojczyzny, dla jej uzdrowienia chcemy złożyć ofiarę z własnego samolubnego „ja”. Dlatego mimo ostatniego podwyższenia cen na najpotrzebniejsze artykuły żywnościowe, jako to: chleb, tłuszcz, mięso, warzywa, owoce i opał, nie chcemy podwyższać cen za pracę ale do całego narodu się odzywamy: My chcemy zniżki

za wyżej wymienione artykuły!

Za tę zasadę walczyć będziemy z całą stanowczością i wszystkimi środkami, bo w tej zasadzie widzimy odrodzenie się stosunków normalnych, w niej widzimy odrodzenie się gospodarki finansowej Rzeczypospolitej, w niej widzimy jedyny środek przeciw lichwie i paskarstwu, w niej widzimy wielkość naszej Ojczyzny. Ludu pracujący — do czynu ofiarnego! do czynu, który zmusi zbłąkanych braci, którzy na oku mają tylko własne cele, do opamiętania się, do idealizmu, bo słońce daje światło!

Ludu pracujący, jako jeden mąż stancie do szeregu zorganizowanych bojowników za prawdziwą wolność, za trwałe zdrowie naszej Najchwalebniejszej Pani, Rzeczypospolitej Polskiej. Odzywamy się do wszystkich miłośników Polski: „Przystąpcie do nas!”

Hej, ramię do ramienia, a zwycięstwo Twoje — ludu pracujący — uratuje Polskę!

Niechaj całe Z. Z. P., na wszystkich ziemiach polskich rozkrzewione, przystąpi do nas i dopomoże do zwycięstwa!

My chcemy zniżki cen! — oto zasada nasza — oto hasło bojowe!

Zarządy wszystkich filji Zjed. Zawod. Pol. w Gnieźnie.
Zarząd Towarzystwa pracodawców w Gnieźnie.

Wystosowanie powyższej odezwy do wszystkiego ludu pracującego Wielkopolski uchwalono na wspólnym posiedzeniu pracodawców polskich i niemieckich oraz zarządów wszystkich filji Z. Z. P. w Gnieźnie. Również wybrano delegację, złożoną z pracodawców i pracobiorców, do p. Ministra dla byłego zaboru pruskiego, z zadaniem spowodowania natychmiastowego nałożenia cen maksymalnych na artykuły żywnościowe i przeciwdziałanie lichwie i paskarstwu, wobec tego zamierza lud pracujący złożyć ofiarę za siebie i nie żądać podwyżki zarobków aż do 25. b. m., w którym to terminie będzie oczekiwał decydujących kroków ze strony rządu w kierunku swoich żądań.

Kronika miejscowa.

— Szanownemu obywatelstwu przypominamy na ten miesiąc raz jeszcze o odbyć się mającej **Wencie w niedzielę, dnia 21. b. m.** Program bardzo urozmaicony, cel wzniosły, czysty zysk przeznaczony na misienie pomocy Górnemu Śląskowi. Spodziewać się należy udziału wszystkich.

†

Na patrolu za niemcem padł 9. września
r. b. na froncie pod Międzychodem
s. p.

Łukasz Kuik

starszy strzelec

z Bojanie pod Osieczną w 20. roku życia.
Tracimy w nim wzorowego i prawego towarzysza broni. Niech mu ziemia ojczyzna za którą krew przelał, lekka będzie.

W imieniu kompanji

Piko,

ppor. i d-cy komp. 5.

II baonu 6. pułku strzelców Wp.

Konkurs lotniczy z nagrodami Polskiej Floty Napowietrznej

pod protektoratem gen. br. Józefa Dowbór-Muśnickiego
dnia 28. września o godz. 1 popołudniu
w Ławicy pod Poznaniem.

Czysty dochód: $\frac{1}{4}$ na Górny Śląsk, $\frac{1}{4}$ na czerwony i biały krzyż, $\frac{1}{4}$ na inwalidów lotników, $\frac{1}{4}$ na wydawnictwo Polskiej Floty Napowietrznej.

Bilety u p. **L. Langnera, Gostyń, Rynek.**

Kilkanasie pilnych

dziewcząt

począwszy od lat 14 znajdzie zaraz stałe zatrudnienie za wysokim wynagrodzeniem.

B. Roman Murawski, fabryka szeszotek.

Chłopiec 15 - 16 lat

rozsądny do posytek może się zgłosić

w ekspedycji Orędownika.

Mydelka francuskie

szt. po Mk. 4,50 i 6,50 polera

Centralna Drogerja S. Mroczkiewicz Gostyń

Skradziono mi 1000 markówkę niemiecką
podejrzanie pada na
niewiastę z Piasków. Przy zmienianiu lub kupnie proszę
uważać, a podejrzanę osobę mi donieść.

Jan Ciszewicz, Lipie.

Pomieszkanie

małe z kuchenką poszukuje zaraz lub później. Oferty
do eksp. Orędownika pod lit. **M. K.**

Pokój

skromnie umeblowany poszukuje od 1. października
1919. Zgł. pod lit. **M. K.** do eksp. niniejszego pisma.

Masywny budynek

jest od zaraz do sprzedania. Cena podług ugody.
Józef Wall w Goli.

Świeże wapno

nadejdzie w tych dniach. Zamówienia przyjmuję już teraz.

Paul Schulz, Gostyń.

Polecam po tanich cenach

gwoździe 1 $\frac{1}{2}$ " 2" 2 $\frac{1}{2}$ " 3 $\frac{1}{2}$ " 4"
krede, gips, cement, wapno
w wagonach i mniejszych ilościach.

Fr. Dźwikowski

budowniczy, Inowrocław.

Hurtowny handel słomy Prasowanie słomy

J. PRIWIN

Berlin **Poznań** Wrocław
plac Wolności 11

Adres telegr.: Strohpriwin Telefon nr.: 3297 i 3062
prosi o oferty na

słomę i siano.

Prasy i do prasowania potrzebny drut stawiam każdego
czasu do dyspozycji.

Specjalny oddział dla wszystkich produktów i artykułów
rolnych.

Sprzedaję mebli!

Sprzedam następujące dobrze utrzymane
mahoniowe rzeczy:

1 bufet z płytą marmurową, 1 stół do wyciągania,
6 krzesełek, 1 lustro, 1 regulator, 1 stolicek, 2 łózka
z materacami, 2 nocne stoliki, 1 duża szafa do rzeczy,
2 żelazne łózka, 1 kanapę, sprzęty kuchenne itd.

Długi meski korzuch z granatowym pokryciem.

Schmelt,

Dom. Waschke p. Poniec.

Gesucht per bald oder 1. Okt.

tüchtige Köchin (Wirtin)

sie sich auch um die Wäsche und Federvieh zu kümmern hat.
Amtsrat Lehmann, Drzenczewo b. Piaski

Möbelverkauf!

Verkaufe folgende guterhaltene schöne Alt-
Mahagonisäulen:

1 Büffet m. Marmorplatte, 1 Ausziehtisch, 6 Stühle
1 Zierschrank, 1 Wandspiegel, 1 Regulator, 1 Tischchen
2 Nußbaumbettstellen mit Aufsatz und Matratzen,
2 Nachttischchen, 1 großen Kleiderschrank, 2 eiserne
Bettstellen, 1 Sofa, Küchengeräte und anderes.

Herrenpelz lang mit blauem Überzug.

Frau Oberamtmann Schmelt,
Dom. Waschke bei Punitz.

Strohgrosshandlung Strohpressereien

J. PRIWIN

Berlin **Poznań** Breslau

Plac Wolności 11 (altes Stadttheater)

Telegr.-Adr.: Strohpriwin Telephon Nr. 3297 u. 3062
bittet um Angebote in

Stroh und Heu.

Drahtballenstrohpressen und Bindedraht stehen auf
Abruf jederzeit zur Verfügung.

Besondere Abteilung für sämtliche landwirtschaftlichen
Produkte und Bedarfsartikel.

Ogłaszajcie w „Orędowniku!“

Kartoffeln, Raps, Senf, Mohn

Stroh und Heu

kaufe ich in jeder Menge und zahle die höchsten Preise.

Für Raps mit Geruch und in Minderqualität habe ich
vorzüglichen Absatz.

Jan S. Górecki

Telefon Nr. 37.

Gostyń.

Telegr.-Adresse: Janesgo.